

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123307846
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6123307846.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu – sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej: A. B., C. D., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, F. D., právne zastúpená spoločnosťou WEBBER LEGAL, s.r.o. so sídlom Duchnovičovo námestie 1, Prešov, o zaplatenie 4.035,49 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Csp/29/2023-184 zo dňa 5.9.2023 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná **m á** voči žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

12.Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) v celom rozsahu zamietol žalobu žalobcu.

2.Východiskovo uviedol, že medzi G. H. E., A., v právnom postavení veriteľa a žalovanou v právnom postavení dlžníka bola dňa 21.7.2016 uzatvorená Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského bezúčelového úveru vo výške 5.950 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhrádzať v 96 mesačných splátkach po 110,85 eur (vrátane poistného), fixná úroková sadzba bola dojednaná na 14,90 %, RPMN na 16,55 %, priemerná RPMN na 15,19 % a celková čiastka, ktorú sa dlžník zaviazal zaplatiť 10.297,88 eur. Termín konečnej splatnosti úveru bol dojednaný na 12.7.2024. V bode 5. písmena b.) Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že v prípade nesplácania úveru je banka oprávnená v súlade s Obchodnými podmienkami vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, ak je dlžník v omeškaní viac než dvoch splátok alebo jednej splátky počas obdobia dlhšieho než 3 mesiace a bol na ich zaplatenie písomne vyzvaný. Výzvou zo dňa 23.7.2020 veriteľ upozornil dlžníka, že doteraz neuhradil záväzky plynúce zo zmluvy o úvere v celkovej výške 356,90 eur a zároveň upozornil, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy, budú požadovať, aby dlžník celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom vrátil pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere. Listom zo dňa 25.8.2020 veriteľ vyzval dlžníka na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom vo výške 4.290,18 eur a zároveň oznámil dlžníkovi, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva. Listom zo dňa 9.6.2022 pôvodný veriteľ oznámil dlžníkovi postúpenie pohľadávky na žalobcu.

3.Nadväzne súd prvej inštancie konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanie takejto žaloby. S ohľadom na spotrebiteľskú povahu dotknutého právneho vzťahu a postúpenie pohľadávky na nebankový subjekt totiž ex offio skúmal či boli splnené podmienky v § 17 ods. 1 písm.

a) ZoSÚ, resp. podmienky podľa špeciálnej úpravy § 92 ods. 8 zákona o bankách a teda či došlo k riadnemu zosplatneniu úveru pôvodným veriteľom.

4.V danej spojitosti zdôraznil, že banka môže pohľadávku postúpiť za podmienky, že dlžníka, ktorý je v omeškaní s úhradou dlžnej sumy na jej úhradu písomne vyzve a dlžník je napriek tomu s úhradou dlžnej sumy v omeškaní viac ako 90 dní, pričom upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ na to, aby ho bolo možné považovať za kvalifikované, musí obsahovať označenie konkrétnej splátky, vo vzťahu ku ktorej veriteľ mieni dané právo uplatniť. Účelom predmetného zákonného ustanovenia je ochrana spotrebiteľa. Z toho dôvodu musí dodávateľ jednostranný úkon - výzvu na zaplatenie omeškanej splátky - oznámiť spotrebiteľovi určitým spôsobom, aby tento konkrétne mal vedomosť, ku ktorej pohľadávke mieni následne dodávateľ zosplatniť celý úver v prípade, že uvedenú splátku spotrebiteľ v dodatočne stanovenej lehote neuhradí.

5.Ďalej podľa okresného súdu vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru musí predchádzať upozornenie pre spotrebiteľa, ktoré je konštruované ako jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, ktorým sa oznamuje, že na základe ich dohody uplatní svoje právo podľa § 565 OZ, pretože dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky. Z obsahu tohto úkonu musí byť zrejmé jednak splnenie zákonných podmienok - uplatnenia režimu § 53 ods. 9 OZ a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva veriteľa podľa § 565 OZ. Zo znenia § 53 ods. 9 OZ vyplýva požiadavka konkrétneho upozornenia, určenia omeškanej splátky, ku ktorej sa uplatňované právo veriteľa podľa § 565 OZ týka, t. j., že dlžník nesplatil niektorú (teda nie niektoré) svoju splátku. Určitosť, čo do identifikácie omeškanej splátky, je podstatná pre vyhodnotenie dodržania lehôt, ako tieto vyplývajú z § 53 ods. 9 OZ s ohľadom na určenie, kedy sa stáva zročný celý dlh naraz.

6.V okolnostiach súdnej veci platí, že výzvou zo dňa 23.7.2020 veriteľ upozornil dlžníka, že podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy, pretože eviduje pohľadávku po lehote splatnosti vo výške 356,90 eur a súčasne veriteľ upozornil dlžníka, že bude požadovať, aby dlžník vrátil celú sumu poskytnutého úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere.

7.Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vo výzve pred zosplatnením veriteľ neuviedol, s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, preto túto výzvu nemožno považovať za kvalifikovanú, teda vyvolávajúcu právne účinky predpokladané zák. ust. § 53 ods. 9 OZ. Zosplatnenie úveru tak bolo vykonané v rozpore so zákonom, teda nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, preto pokiaľ pôvodný veriteľ postúpil predmetnú pohľadávku z úveru na žalobcu, postupoval v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 ZoSÚ v spojení s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože podmienkou na postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru je, že postupovaná pohľadávka je splatná

v celom rozsahu. Súd tak musel konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

8.Okresný súd dodal, že nakoľko bol nárok uplatnený z titulu zosplatnenia, nie je dôvodné priznať pohľadávku v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/2/2023).

9.O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalovanej, ktorá mala plný úspech vo veci, priznal plnú náhradu trov konania.

10.Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Kategoricky nesúhlasil s právnym záverom súdu, v zmysle ktorého veriteľ vo výzve pred zosplatnením neuviedol, s ktorou konkrétnou splátkou je dlžník v omeškaní, a preto túto výzvu nemožno považovať za kvalifikovanú - vyvolávajúcu právne účinky predpokladané ust. § 53 ods. 9 OZ. Zo žiadneho právneho predpisu totiž podľa neho nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Preto je nutné napadnuté rozhodnutie vnímať ako v maximálnej možnej miere arbitrárne, kedy súd de facto novelizuje predmetné ustanovenia OZ, bez akejkoľvek zákonnej opory v tomto smere. Je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 25.08.2020 – toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 12.05.2020 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ (žalovaný) bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený (podaním zo dňa 23.07.2020). Nayvše, určenie, od akej omeškanej splátky sa žalovaný dostal do omeškania a od akej omeškanej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatnenie dlhu, je právnym posúdením a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať.

11.Odvolateľ zdôraznil, že dlžník (žalovaný) porušoval dohodnuté zmluvné povinnosti (neplnil dohodnuté splátky riadne a včas) a vo výzve zo dňa 23.07.2020 bol jasne, určito a zrozumiteľne vyzvaný k

zaplateniu omeškaných splátok úveru vo výške 356,90 eur Rovnako bol dlžník (žalovaný) jasne, určito a zrozumiteľne vyzvaný k zaplateniu sumy 4.290,18 eur vo výzve zo dňa 25.08.2020. Na základe uvedeného je posúdenie súdu nezrozumiteľné – žalovaný (dlžník) predsa z obsahu výziev nezameniteľne poznal rozsah svojho omeškania a rovnako vedel, že na to, aby veriteľ neuplatnil svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru musí omeškané splátky uhradiť. Keďže tak neurobil, potom postupca v prísnom súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ (ktoré zostalo zachované, keďže žalovaný dlžné splátky nevyrovnal), využil svoje oprávnenie podľa § 565 OZ a spôsobil splatnosť celého záväzku – a to podaním zo dňa 25.08.2020.

12. Závery súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých by mala byť vo výzve špecifikovaná omeškaná splátka, pre ktorú sa rozhodol veriteľ zosplatiť úver, sú v rozpore aj s aktuálnou rozhodovacou praxou vyšších súdnych autorít, napr. uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/39/2022 z 31.08.2023, resp. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6CoCsp/53/2021 z 18.01.2022. V tejto súvislosti žalobca poznamenal, že Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatoval, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95, IV. ÚS 108/2010), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

13. V písomnom stanovisku k podanému odvolaniu žalovaná uviedla, že nesúhlasí s námietkami žalobcu, že žalobca nie je povinný v súdnom konaní označiť, pre nezaplatenie ktorej splátky došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Naopak, je rozhodujúcou povinnosťou strany sporu je uniesť bremeno tvrdenia a následne dôkazné bremeno k svojmu tvrdeniu, t. j. uviesť (skutkovo vymedziť), pre nezaplatenie ktorej splátky došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru, aby následne konajúci súd mohol nezávisle a nestranné na takto zistený a tvrdený skutkový stav aplikovať príslušné právne normy, teda v prejednávacom prípade najmä ustanovenie paragrafu 53 odsek 9 a paragrafu 565 OZ a posúdiť, na základe tvrdeného skutkového stavu, či došlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru alebo nie.

14. Inými slovami, bolo a je úlohou súdu, aby zistil, aké právne podmienky sú nevyhnutné na vykonanie platného zosplatenia zo strany veriteľa, ale nebolo a nie je úlohou súdu bez absencie skutkových tvrdení (vymedzenia skutkového stavu priamym a nezameniteľným spôsobom) zo strany žalobcu vykreať si sám perfektnú skutkovú odpoveď na otázku, pre nezaplatenie ktorej splátky pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Súd teda nie je povinný dotvárať skutkový stav len preto, aby došiel k záveru o platnosti jednostranného právneho úkonu Žalobca až v odvolaní uvádza, že k zosplateniu úveru došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 12.05.2020, čo predstavuje neprípustné novoty v odvolacom konaní, ale aj za neprípustnú zmenu žaloby.

15. Podľa žalovanej zo zákonnej textácie „najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky“, ako aj zo záverov odbornej literatúry a z podstaty veci vyplýva, že spotrebiteľ sa po upozornení veriteľa na možnosť predčasného zosplatenia spotrebiteľského úveru má možnosť brániť, a to tak, že zaplatí splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace. Konkrétne vymedzenie tejto nesplnenej povinnosti následne musí byť tiež uvedené v právnom úkone, ktorým veriteľ vyhlasuje predčasnú splatnosť. Žalovaný bol pôvodným veriteľom vyzvaný na úhradu čiastky 356,90 eur, hoci v zmluve bola dohodnutá výška mesačnej splátky 110,85 eur, resp. 117,76 eur bez zľavy z voliteľnej služby. Takýto právny úkon je neurčitý, nakoľko nie je možné identifikovať, s ktorou konkrétnou splátkou mal byť žalovaný v omeškaní. Súčasne je neplatný, nakoľko je vykonaný v rozpore s ust. § 53 ods. 9 OZ. Pôvodný veriteľ tak neumožnil žalovanému sa riadne brániť, nakoľko zabráneniu vyhlásenia predčasnej splatnosti postupca podmieňoval zaplatením viac ako jednej splátky, čo je v rozpore s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Navyše, tento právny úkon je ďalej neurčitý aj z dôvodu, že z tohto právneho úkonu nie je ani možné určiť, či bol spotrebiteľ vôbec v omeškaní s nejakou splátkou po dobu 3 mesiacov, alebo nie a súd to nemá pre nedostatok vymedzenia tejto náležitosti v upozornení pôvodného veriteľa ako posúdiť. Navyše, pôvodný veriteľ neposkytol žalovanému ani lehotu 15 dní, keď požadoval uhradiť dlžnú sumu okamžite.

16. V následnom podaní žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30.1.2024, v zmysle záverov ktorého sa dovolací súd nestotožňuje s názorom, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplateniu by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatenia dlhu.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu

danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

18. Úvodom sa žiada vymedziť, že odvolateľom citované rozhodnutia iných krajských súdov nie sú pre súdy konajúce v prejednávacom prípade záväzné (§ 193, eventuálne § 455 CSP). Zároveň nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 základných princípov CSP. Uvedeného „deficitu záväznosti“ si je zrejme vedomý aj samotný odvolateľ, ktorý v danej spojitosti nepoužíva zákonné pomenovanie „rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“, ale vytvára si vlastný pojem „rozhodovacia prax vyšších súdnych autorít“.

19. Následne, už z hľadiska vecného posúdenia predostretého opravného prostriedku je náležitou argumentácia žalovaného, že uvedenie údajov (že ide o splátku splatnú dňa 12.5.2020) až v odvolaní, je z procesného hľadiska neakceptovateľnou novotou (§ 366 CSP). Zároveň platí, že sa jedná o skutkové tvrdenie, nie (o) právne posúdenie, ako to účelovo a nesprávne podsúva odvolateľ (bod 10 posledná veta tohto odôvodnenia). Právnym posúdením je až použitie príslušnej právnej normy na skutkový stav založený (práve) takýmto/týmto tvrdením. A práve absenciu predmetného údajov (vo výzve) považuje odvolací súd, v zhode s názorom okresného súdu, za kvalifikovaný deficit výzvy veriteľa, spôsobujúci jeho neurčitost'/neplatnosť.

20. Samotnou podstatou/zmyslom aplikovanej normy je totiž vytvorenie možnosti pre spotrebiteľa/dlžníka predísť eventualite predčasného zosplatenia jeho dlhu (a tým vyvolanej strate výhody splátok) a to tak, že zaplatí konkrétnu splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace. Z uvedeného možno vyvodit' jediný akceptovateľný záver a to nevyhnutnosť presnej/nezameniteľnej identifikácie (vo výzve) splátky, na ktorú sa viažu tak zásadné právne dôsledky/účinky, akými sú nástup mimoriadneho zosplatenia a začiatok plynutia premlčacej doby. Opísané vyplýva aj z textácie relevantnej normy – najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, resp. keď veriteľ svoje právo na predčasné zosplatenie môže využiť len do splatnosti ďalšej splátky (pre určenie ktorých skutočností, t. j. uplynutia 3 mesiacov, resp. ďalšej splátky, je logicky nevyhnutné primárne poznať, ktorá splátka je tá „predchádzajúca“/relevantná). Spornosť/nejasnosť v týchto otázkach (určenia rozhodného momentu) je totiž v zjavnom rozpore s princípom právnej istoty (na strane spotrebiteľa).

21. Nemôže preto obstať odvolateľovo bagatelizovanie vymedzenia (tej) splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplateniu. Takýto výklad by totiž skutočne oslaboval možnosť dlžníka odvrátiť zosplatenie a následné postúpenie pohľadávky. Nadväzne je zodpovedajúce účelu zákona od veriteľa/banky požadovať, aby dotknutá výzva obsahovala presné uvedenie splátky, od ktorej sa mimoriadne zosplatenie odvíja. Inak (ako je tomu i v súdnej veci) výzva (na č. I. 63 spisu) na zaplatenie nie je dostatočne kvalifikovaná, na základe čoho jej nie je možné priznať relevanciu vo vzťahu k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. Nedôvodnou je tak odvolacia námietka o údajnom „upravovaní“ znenia zákona zo strany okresného súdu.

22. Na konštatovanom závere nič nemení odvolateľom dodatočne predložené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/123/2022. Odhliadnuc od ojedinelosti tam prezentovaného záveru, označené rozhodnutie neponúka žiadne vysvetlenie (okrem konštatovania, že explicitne táto povinnosť zo zákona veriteľovi nevyplýva), prečo konkretizácia určujúcej splátky postráda právnu relevanciu (ktorá vyplýva z vyššie rozoberaných hľadísk), resp. neobsahuje úvahu spôsobilú vyvrátiť doterajšiu aplikačnú prax súdov, ktorá pre účely ustálenia rozhodného momentu (pre beh premlčacej doby, resp. pre zosplatenie) vychádza z konkrétnej splátky (napr. i rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/224/2021, ktoré cituje v žalobe samotný žalobca).

23. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej/preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

24. Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevymedzil žiadnu konkrétnu námietku. Z daného dôvodu potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

25. Výrok o trovách odvolacieho konania sa riadi § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP (plný procesný úspech žalovanej v odvolacom konaní). O konečnej výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 v spojení s § 251 CSP.

26. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.